

Vårt datum
2020-04-30

Vår Referens
TV 2020/252
Johan Böök
johan.book@tekniskaverken.se
013-20 82 62

Ert datum/Your date
2020-01-20

Er referens/Your reference

I2019/03474/E

Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

i.remissvar@regeringskansliet.se
andreas.kannesten@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende *SOU 2019:63 Mer biogas! För ett hållbart Sverige* (Dnr I2019/03474/E)

Tekniska verken i Linköping AB önskar genom detta remissyttrande lämna synpunkter på betänkandet SOU 2019:63 Mer biogas! För ett hållbart Sverige.

Tekniska verken är ett regionalt kommunägt energiföretag med omkring 230 000 privat-och företagskunder. Tekniska verken bedriver verksamhet inom bland annat kraftvärme, vattenkraft, vindkraft, biogas, avfallsinsamling, avfallsbehandling, vatten & avlopp, eldistribution och bredband. Under 2019 gav vår verksamhet en klimatnytta på 860 400 ton CO₂.

Tekniska verken står bakom och hänvisar till remissvaret från vår branschorganisation Energigas Sverige, men vill understryka följande punkter:

Sammanfattning

Betänkandet SOU 2019:63 Mer biogas! är väl genomarbetat där man på ett brett och tydligt sätt beskriver förutsättningarna för biogasproduktionen, visar på nyttan med biogas och hur biogasproduktionen kan spela en avgörande roll för omställningen mot ett fossilfritt samhälle. Vidare anser Tekniska verken att utredningen gör en bra och balanserad bedömning mellan olika intressen och presenterar flera välavvägda förslag.

Tekniska verken *tillstyrker* Biogasmarknadsutredningens förslag och bedömningar, och understryker att de bör genomföras skyndsamt som ett viktigt led i att nå de svenska miljö- och klimatmålen. Utöver det är det mycket bra att regeringen ansökt om fortsatt skattebefrielse för biogas, då Tekniska verken anser att det är avgörande för att bibehålla och utveckla efterfrågan på den förnybara gasen. I syfte att i god tid få besked om vilka förutsättningar som gäller från 2021 är det angeläget att regeringen nu verkar för ett snabbt godkännande från EU-kommissionen.

Inledning

Tekniska verken driver sedan mer än 20 år biogasproduktion i Linköping och uppgraderar all biogas till fordonsbränslekvalitet. Stora delar av den producerade biogasen används i regionens stadsbussar men intresset och efterfrågan ökar nu även inom industrin i syfte att fasa ut andra fossila gaser. Utöver det står biogasproduktionen för en betydande del av det lokala jordbrukets behov av näringsämnen genom försäljning och distribution av biogödsel, där merparten idag är KRAV-certifierad. Trots en relativt god efterfrågan på uppgraderad biogas och biogödsel har biogasproduktionen svårt att uppnå en långsiktigt hållbar lönsamhet.

Till stor del är den bristande lönsamheten för biogasproduktion en följd av det faktum att både biogas och biogödsel i många avseenden konkurrerar med fossila alternativ och där biogasproduktionen idag till stora delar inte ersätts för de klimat- och samhällsnyttor som levereras. Utöver det finns en betydande konkurrens från importerad biogas som ges produktionsstöd i produktionslandet. Till det kommer också det faktum att svensk biogasproduktionen under lång tid levt med kortsiktiga och osäkra styrmedel. Ska branschen kunna satsa vidare och öka produktionen är det avgörande att biogasproduktionen får långsiktigt stabila förutsättningar och att Sverige säkerställer en utveckling som gör att vi i förlängningen kan fasa ut de fossila alternativen helt och hållet.

Utredningen visar att en ökad biogasproduktion bidrar till att nå Sveriges energi- och klimatpolitiska mål på ett kostnadseffektivt sätt samtidigt som den bidrar till att nå flera andra samhällsmål. Mot bakgrund av det anser Tekniska verken att de nu föreslagna produktionspremierna, i kombination med bibehållen skattebefrielse, är resurseffektiva åtgärder i den samhällsomställning som måste åstadkommas.

Biogasens nyttor (Avsnitt 5, sid. 125)

Det är mycket positivt att utredningen tar ett helhetsgrepp kring nyttorna med biogasproduktion och lyfter fram både klimat- och miljönyttor samt övriga nyttor. Traditionellt sett har mycket av fokus legat på nyttan med att använda biogas som ersättning för fossila bränslen. I utredningen pekar man emellertid på flera andra viktiga nyttor såsom minskade metangasutsläpp, återcirkulering av växtnäringsämnen, försörjningstrygghet, landsbygdsutveckling och industriell utveckling. Tekniska verken anser att det är av stor vikt att biogasens samtliga nyttor beaktas i förhållande till utredningens föreslagna styrmedel.

Mål för ökad biogasproduktion (Avsnitt 12.3.2, sid. 521-530)

Tekniska verken är positiva till och *tillstyrker* både det övergripande målet och produktionsmålet som utredningen presenterar. Genom införande av ett kvantifierat produktionsmål säkerställs en gemensam målbild vilket bidrar till ökad långsiktighet. Vidare visar det kvantifierade produktionsmålet en tydlig ambition kring vad som ska uppnås genom införandet av Stödpaket I och II. För att målet ska få betydelse och bli långsiktigt är det av stor vikt att målet fastställs av riksdagen.

Nytt ekonomiskt styrmedel – Stödpaket I (Avsnitt 12.5, sid. 532)

Tekniska verken *tillstyrker* utformningen av Stödpaket I och anser att de nu föreslagna premienivåerna inledningsvis är rimliga under förutsättning att de hamnar i den övre delen av spannet och att den nu gällande skattebefrielsen bibehålls. För att säkerställa nuvarande produktion och snabbt få igång investeringar i ny produktion är det viktigt att Stödpaket I införs 2021-01-01. Det är vidare av yttersta vikt att Stödpaket I betalas ut oavsett biogasens användningsområde. Inte minst för att säkerställa en fortsatt utveckling av användning inom industrin.

Det finns emellertid en risk att de föreslagna premienivåerna inte är tillräckliga för att åstadkomma konkurrensneutralitet mot importerad biogas och inte leder till uppfyllelse av produktionsmålet. Det är därför viktigt att premienivåerna följs upp i samband med de föreslagna kontrollstationerna och att eventuella justeringar vid behov genomförs så att produktionsmålet för svensk biogas kan uppnås.

Gödselgaspremien (Avsnitt 12.5.2, sid. 532-534)

Det är positivt att rötning av gödsel föreslås få fortsatt stöd då det utgör ett viktigt substrat i syfte att realisera klimatnyttan av minskade metangasutsläpp. Samtidigt är det viktigt att den stora gaspotentialen i gödsel tas tillvara i syfte att nå produktionsmålet.

Uppgraderingspremien (Avsnitt 12.5.3, sid. 534-547)

Tekniska verken instämmer i utredningens slutsatser att biogasen gör störst samhällsekonomisk nettonyttan i uppgraderad form och anser således att utformningen av premien är rimlig. Som utredningen föreslår är det emellertid viktigt att premien utformas så att den även omfattar uppgraderad biogas producerad vid avloppsreningsverk, då den biogasen utgör en relativt betydande andel av den totala produktionen och således är viktig att långsiktigt säkerställa. Det är vidare av ytterstas vikt att uppgraderingspremien betalas ut oavsett den uppgraderade biogasens användningsområde.

Förvätskningspremien (Kap 12.5.4, sid. 547-550)

I syfte att utöka biogasens användningsområde, exempelvis som ersättning av bensin och diesel i långväga tunga transporter eller som ersättning av fossila gaser inom industrin, är det positivt att utredningen föreslår en premie för förvätskning av biogas. Utöver det möjliggör förvätskningen att biogasen kan distribueras över ett större geografiskt område till rimlig kostnad. Än så länge är det få aktörer som valt att investera i den teknik som krävs för att producera flytande biogas och för de som planerar att investera i tekniken ligger troligtvis driftsättningen ett antal år framåt i tiden.

Mot bakgrund av ovanstående anser Tekniska verken att det är rimligt att den föreslagna nedtrappningen av stödet, som föreslås ske redan från år 2, flyttas framåt i tiden eller beslutas i samband med en kontrollstation. Om inte så leder det till att aktörer som väljer att relativt tidigt satsa på förvätskning hamnar i en situation där nedtrappningen av premien påbörjats innan investeringarna genomförts.

Nytt ekonomiskt styrmedel – Stödpaket II (Avsnitt 12.5.7 – 12.5.9, sid. 555-561)

För att nå produktionsmålet kommer det krävas en kraftig utbyggnad av både befintlig och ny produktionskapaciteten av biogas från rötning. Utöver det finns det även ett behov av att utveckla produktion av andra förnybara gaser. Tekniska verken anser därför att det är viktigt att man parallellt med införandet av stödpaket I går vidare med utformningen och införandet av det som utredningen föreslår som stödpaket II.

Kontrollstationer för att utveckla stödpaketerna (Avsnitt 12.9.3, sid. 579-580)

Tekniska verken ser positivt på att ett införande av stöden följs upp i samband med ett antal kontrollstationer. Då det i förväg är svårt att fullt ut bedöma stödets effekt, och hur väl de styr mot produktionsmålet, är det både rimligt och logiskt att detta följs upp regelbundet. Det är emellertid viktigt att det fastställs hur uppföljningen sker och vem som är ansvarig. Utöver det måste det säkerställas att det i samband med kontrollstationerna också finns möjlighet att genomföra de åtgärder som krävs i syfte att nå produktionsmålet.

Förlängning av biogasens skattebefrielse (Avsnitt 13.2, sid. 594)

Tekniska verken anser, precis som utredningen också föreslår, att det är viktigt att den nuvarande skattebefrielsen behålls även efter 2020. Skattebefrielsen är avgörande för att säkerställa en fortsatt efterfrågan på biogas. Det är således glädjande att regeringen nu ansökt om en skattebefrielse på 10 år. I syfte att i god tid få besked om vilka förutsättningar som gäller från 2021 är det angeläget att regeringen nu verkar för ett snabbt godkännande från EU-kommissionen.

Mål för användning av biogödsel (Avsnitt 13.11, sid. 601)

Biogödsel utgör en viktig del av biogasproduktionen, inte minst som ersättning för andra fossila alternativ. Utöver det är en relativt stor del av biogödseln KRAV-certifierad och tillgången på biogödsel är således ofta en viktig förutsättning för att bedriva ekologiskt jordbruk. Ur ett produktionsekonomiskt perspektiv utgör emellertid avsättningen av biogödsel en relativt stor kostnad för producenten. Mot bakgrund av det delar Tekniska verken utredningens bedömning att det bör sättas mål för användning av biogödsel. För att utveckla användningen mot ett sådant mål anser Tekniska verken att det även krävs relevanta styrmedel som stimulerar till detta.

Fortsatt kontakt

Tekniska verken hoppas att Infrastrukturdepartementet kommer att beakta dessa synpunkter. Vi välkomnar frågor på detta remissyttrande.

Med vänlig hälsning

Klas Gustafsson

Vice vd, Tekniska verken i Linköping AB (Publ)